

Z týchto dôvodů bylo dovolací žádosti vyhověno, rozsudek odvolacího soudu změněn a žaloba jako hmotně-právně neodůvodněná zamítnuta.

Čís. 14918.

I. Nejasnosť poisťovacích podmienok, pripojených k poisťke, ide na vrub poisťovne, ktorá vystavila poisťku.

II. Útraty sporu — ku ktorému došlo na príkaz poisťovne, poisťovnej majiteľa auta proti povinnému ručeniu (poistenie zodpovednostné) — medzi majiteľom auta a osobou utrpевšou úraz musí celé hradiť poisťovňa, a to i vtedy, keď je v ňom požadované vyššie odškodné, než koľké bolo poistené. Ustanovenia všeob. poisťovacích podmienok, že ak má poistenec podľa zákona alebo smluvy sám znášať časť škody, hradia poisťovňa a poistenec útraty sporu v rovnakom pomere, nemožno rozširovať na tento prípad.*)

(Rozh. z 21. januára 1936, Rv III 1184/34.)

Poisťovacou smluvou z 13. júna 1928 poistila žalovaná poisťovňa žalobníka proti povinnému ručeniu (poistenie zodpovednostné) z provozu automobilu na dobu 10 rokov. Poistná suma pre prípad úrazu alebo smrti jednej osoby bola stanovená na 30.000 Kč. Poistený automobil 3. septembra 1928 na ulici v N. pri jazde srazil Ľudmilu M. a poranil ju. Ľudmila M. zaviedla proti žalobníkovi spor o náhradu škody, domáhajúc sa 500 Kč doživotnej renty mesačne a 50.000 Kč odškodného. Právoplatným rozsudkom odvolacieho súdu (Najvyšší súd dovoláciu žiadosť zamietol), bolo Ľudmile M. prisúdené 300 Kč mesačnej renty a odškodné 20.000 Kč. V onom spore zastupoval žalobníka na poukaz poisťovne (žalovanej v tomto spore) advokát Dr. Zigmund F. Žalovaná poisťovňa z poistnej sumy 30.000 Kč srazila si 3.000 Kč titulom 10% samopoistenia a titulom čiastočných advokátskych útrat Dr. Zigmunda F. 9.145 Kč 60 h. Proti žalobe, ktorou domáhal sa žalobník na žalovanej poisťovni zaplataenia týchto súm bránila sa žalovaná tým, že podľa poistnej smluvy a doplnku poisťovacích podmienok žalobník je povinný hradiť 10% zo zistenej škody ako samopoistenie a dotyčne čiastočných útrat advokáta Dr. Zigmunda F. uviedla ako dôvod srazenia 9.145 Kč 60 h to, že hodnota sporu, ktorý zaviedla Ľudmila M. proti žalobníkovi bola 100.000 Kč, kdežto žalobník bol poistený len na 30.000 Kč, takže z celkových útrat advokáta Dra Zigmunda F. žalobník musí znášať pomernú čiastku vo výške 9.145 Kč 60 h. Súd prvej stolice žalobe čiastočne vyhovel a žalobníkovi prisúdil 3.000 Kč s odôvodnením, že podľa poisťovacej smluvy a poisťovacích podmienok žalobník bol povinný hradiť sám 10% z vzniklej škody len pri škode vecnej, nie však pri škode vzniklej z telesného úrazu. Ináč žalobu zamietol. Odvolací súd na odvolanie oboch strán rozsudok súdu prvej stolice v časti odsudzu-

*) Srovnaj: Úr. sb. 2297.

júcej žalovanú potvrdil, v ostatnej časti zmenil a žalobe úplne vyhovel.

D ô v o d y: K odvolaniu žalovanej: Poist'ovacia smluva bola uzavrená podľa návrhu žalobníka na poistenie, lebo len dotyčne tohoto je vykázaný obapolný súhlas strán. Podľa tohoto zaviazal sa žalobník len podľa obsahu všeobecných poistných podmienok, podľa ktorých žalovaná strana bola oprávnená len pri vecnej škode — o ktorú v danom prípade nejde — sraziť si z poistnej sumy vymienené procento, nie však aj pri úrazovej škode. Aj keby bolo správne stanovisko, že pre žalobníka sú záväzné k polici pripojené všeobecné podmienky poistenia spolu aj s dodatkom, a to vzhľadom na to, že žalovaná strana neskôr tieto sdelila žalobníkovi a niet dôkazu na to, že by bol žalobník proti zmeneným podmienkam protestoval: ani z týchto ďalších podmienok nedá sa vyvodiť, že v dodatku ku všeobecným podmienkam a to v článku 5 spomenutých 10% vzťahuje sa na úrazové poistenie, resp. na úrazovú škodu, lebo tieto doplnky podľa nadpisu zmeňujú a doplňujú horeuvedené všeobecné podmienky a podľa týchto je zásadou, že poisťovňa len pri vecných škodách je oprávnená z poistnej sumy isté procento si sraziť a keďže v dodatku táto zásada nie je výslovne ani zmenená, ani doplnená, treba mať za to, že v článku 5. dodatku spomenuté zmenené procento a znášanie čiastočnej škody sa vzťahuje na tú časť všeobecných podmienok, ktorá podobné opatrenie obsahuje, t. j. na vecnú škodu. Prípadná nejasnosť padá na vrub osnovateľa týchto zmenených a doplňujúcich podmienok, t. j. na vrub žalovanej strany a nemožno preto túto nejasnosť vykladať v nesprospech odporcu. Čo sa týka čiastky rozsudku, žalobníkom odvolaním napadnutej, musel ju odvolací súd zmeniť a dotyčnej žalobe úplne vyhoveť, lebo ani pôvodné k návrhu žalobníka na poistenie pripojené všeobecné poisťovacie podmienky, ani v polici pripojené neskoršie všeobecné poisťovacie podmienky a tým menej dodatok k nim neobsahuje opatrenie, z ktorých by sa mohol vyvodiť prvým súdom v tomto ohľade mylne vyvodený právny záver, že sporné útraty musí čiastočne aj žalobník znášať, lebo je zistené na základe výpovedi svedka Dr. Zigmunda F. a ním predloženého dopisu zo dňa 10. VI. 1929 písaného žalovanou stranou, že svedok zaviedol onen spor na úpravu žalovanej strany a viedol ho až do konca cez tri inštancie vždy len na základe tejto úpravy žalovanej strany, považoval sa zástupcom len žalovanej strany a len formálne bol aj zástupcom žalobníka, od ktorého na základe poverenia od žalovanej strany zadovážoval si informácie pre spor a v dôsledku toho len so žalovanou stranou vyúčtoval dotyčne svojích útrat, vzniklých v uvedenom spore. Vzhľadom na tento skutkový stav útraty sporu žalobníka s poškodenou obťažujú podľa § 1 pôvodných poisť. podmienok, ba aj podľa čl. 2 neskorších poisť. podmienok len žalovanú stranu bez ohľadu na to, čo uplatňovala poškodená v tomže spore proti žalobníkovi a bez ohľadu na to, aká bola výška poistnej sumy. Tá okolnosť, že poškodená proti žalobníkovi viac uplatňovala, než koľko činí poistná suma, neprichádza v tomto ohľade v úvahu, lebo zásadne je vo všeobecných podmienkach uvedené, že poisťovňa je povinná útraty takého sporu nahradiť, »nehľadiac na poistný obnos«.

N a j v y š š í s ú d dovoláciu žiadosť zamietol.

Žalovaná strana v dovolacej žiadosti sťažuje si na stanovisko odvolacieho súdu, podľa ktorého poisťná smluva bola uzavrená medzi stranami v smysle poisťného návrhu žalobníka, a vyvodzuje nesprávnosť tohoto stanoviska na tom základe, že obsah poisťnej smluvy sa odchyľuje od obsahu poisťného návrhu. Podľa názoru dovolateľky stalo sa doručením poisťnej police, odchyľnej od poisťného návrhu, odmietnutie oferty žalobníka a súčasne nová oferta, ktorú žalobník prijal a preto je pre posudzovanie právneho pomeru medzi spornými stranami smerodajný obsah police a nie poisťného návrhu.

Hoci treba prisvädiť týmto právnym vývodom dovolateľky, je jej sťažnosť bezpodstatná. Odvolací súd vo svojom rozsudku zaoberal sa spornou otázkou i pre ten prípad, že vyvodený právny názor žalovanej strany obстоjí, a dotyčne dôvody rozsudku odvolacieho súdu sú správne. Srovnaním obsahu všeobecných poisťovacích podmienok a doplňovacích poisťovacích podmienok, vychádza na javo, že podmienky poisťnej smluvy sú po tejto stránke prinajmenšom pochybné, nejasné a táto nejasnosť podľa pravidiel materiálneho práva ide na vrub žalovanej strany, ktorá smluvu vystavila a nemôže byť na úkor žalobníka. Neobstoí dôvod žalovanej strany, uplatnený v dovolacej žiadosti, že článok 5. doplňovacích podmienok nemal by smysel v prípade výkladu podľa stanoviska žalobníka preto, že by nebola daná odchýlka od článku 3. všeob. poisť. podmienok, ktorý sa tiež týka vecných škôd. Neobstoí tento dôvod preto, že článok 5. doplňovacích podmienok obsahuje zmenu tak čo do procenta, ako aj čo do najnižšej sumy samopoistenia žalobníka.

Dovolacia žiadosť žalovanej strany sťažuje si na rozhodnutie odvolacieho súdu čo do druhej spornej otázky, totiž povinnosti žalovanej strany: hrať žalobníkovi útraty sporu, vedeného osobou úraz utrpeвшou proti žalobníkovi. Sťažnosť je založená na výklade 2. bodu 2. článku všeob. poisť. podmienok a 2. bodu 15. článku týchto podmienok a vyvodzuje, že spor bol vedený zčasti z poverenia a v záujme žalobníka; ďalej že treba tu aplikovať ustanovenie poslednej vety 2. bodu 2. čl. všeob. poisť. podmienok nie len na základe 5. článku doplňovacích podmienok, ale i na základe zákona.

Najvyšší súd ani túto dovoláciu sťažnosť neuznal za odôvodnenú. Prijal po tejto stránke správne právne dôvody rozsudku odvolacieho súdu. Ustanovenie teraz citovaného článku, podľa ktorého je žalovaná strana povinná nahradiť žalobníkovi útraty sporu »nehľadiac na poisťnú sumu«, jasne poukazuje na to, že tu neprichádza v úvahu ani ustanovenie poslednej vety, ktorá môže mať na mysli len samopoistenie záväzné podľa zákona alebo poisťovacích podmienok, a nie samopoistenie, ktoré v skutku nastane tým, že škoda presahuje poisťnú sumu.

Z týchto dôvodov bolo treba dovoláciu žiadosť ako neodôvodnenú zamietnuť.

Čís. 14919.

I. Pod ustanovenia § 2 odst. 1 vl. nar. č. 16/1923 Sb. z. a n. patria nielen zamestnanci, ktorí do svojho 55. roku neboli v žiadnom zamestnaní poistením povinnom a len potom vstúpili do zamestnania poistením